

Igualtat i equitat en la distribució del PUOSC

Josep Garriga
periodista

En tornar de la guerra amb la cama amputada, a dos amics els implanten una pròtesi. Al primer de banús -una fusta noble- i al segon de titani perquè és col·lega del director de l'hospital. Quan aquell retreu al seu company tan indecent discriminació, aquest li etziba: "No et queixis tant perquè abans les posaven de fulla de carrasca".

Aquesta ha sigut la resposta rebuda quan he gosat públicament qüestionar el discriminatori i asimètric repartiment de les inversions quinquennals (2025-2029) previst al Pla Únic d'Obres i Serveis (PUOSC) per a la Terra Alta i el conjunt de les Terres de l'Ebre. Perquè partint del reconeixement explícit de l'esforç econòmic fet pel Govern i el notable increment dels recursos que se'n destinen, una anàlisi detallada i segmentada per pobles no se sosté sota el principi d'equitat, que molts insisteixen a confondre amb el d'igualtat.

El PUOSC va ser creat pels governs de Jordi Pujol per a finançar obres en municipis petits que, bé per la seua manca de pressupost o l'estat deplorable de les infraestructures bàsiques, necessitaven un flux financer per prestar els serveis més essencials. Vet aquí per què aquest pla beneficia les zones rurals i localitats de menys de 2.000 habitants, amb les que preveu una subvenció de fins al 95 % de les obres a executar.

Cal dir que les bases i criteris del repartiment -publicades al DOGC del 9 de gener- són transparents i meridianament clares. Però pequen de normativització i generalització, ja que no tenen en compte elements específics com ara el pressupost d'un ajuntament i, per tant, la disponibilitat de recursos que obté via taxes i impostos, o elements distintius com la capitalitat comarcal, puix la cartera de serveis que ha de prestar sobrepassen amb escreix el seu àmbit territorial.

Anem per pams i escodrinyem les dades locals, exceptuant els diners destinats als consells comarcals.

Atenent els principis primigenis del PSUOC i que s'han respectat en aquesta darrera convocatòria, la comarca més beneficiada de les Terres de l'Ebre no podia ser altra que la Te-

Municipi	Inversió (€)	Població (Idescat)	Inversió per habitant €
TERRA ALTA			
Arnes	414.729	463	896
Batea	450.051	1.881	239
Bot	417.327	552	756
Caseres	417.332	240	1.739
Corbera d'Ebre	428.618	1.016	422
La Fatarella	425.196	856	497
Gandesa	400.000	3.160	127
Horta de Sant Joan	440.920	1.157	381
El Pinell de Brai	428.493	975	439
La Pobla de Massaluca	414.660	344	1.205
Prat de Comte	412.179	188	2.192
Vilalba dels Arcs	419.715	614	684
Total comarca	5.069.220	11.446	443
RIBERA D'EBRE			
Ascó	444.281	1.609	276
Benissanet	432.315	1.192	363
Flix	401.390	3.323	121
Garcia	417.027	540	772
Ginestar	423.197	800	529
Miravet	420.599	683	616
Móra d'Ebre	434.478	5.739	76
Móra la Nova	400.000	3.309	121
La Palma d'Ebre	413.017	335	1.233
Rasquera	423.447	796	532
Riba-roja d'Ebre	432.090	1.126	384
Tivissa	471.584	1.624	290
La Torre de l'Espanyol	418.826	630	665
Vinebre	413.730	426	971
Total comarca	5.945.981	22.132	269
BAIX EBRE			
L'Aldea	404.401	4.554	89
Aldover	425.021	897	474
Alfara de Carles	420.228	363	1.158
L'Ametlla de Mar	541.724	7.347	74
L'Ampolla	400.000	3.692	108
Benifallet	421.673	724	582
Camarles	400.000	3.428	117
Deltebre	596.755	11.941	50
Paüls	417.227	543	768
El Perelló	400.000	2.933	136
Roquetes	533.440	8.374	64
Tivenys	426.220	937	455
Tortosa	789.900	35.513	22
Xerta	432.440	1.153	375
Total comarca	6.609.029	82.399	80
MONTSIÀ			
Alcanar	596.053	9.871	60
Amposta	789.900	22.623	35
Freginals	431.630	425	1.016
La Galera	421.224	717	587
Godall	418.701	621	674
Mas de Barberans	421.523	546	772
Masdenverge	431.765	1.149	376
La Ràpita	669.219	15.802	42
Sant Jaume d'Enveja	401.161	3.671	109
Santa Bàrbara	400.000	3.819	105
La Sénia	433.828	5.618	77
Ulldecona	494.525	6.598	75
Total comarca	5.909.529	71.460	83
TOTAL TERRES DE L'EBRE	23.533.759	187.437	126

rra Alta, donat el seu endarreriment econòmic, la baixa renda per càpita, la forta dependència del sector primari, la pèrdua de població i la dispersió dels nuclis de veïnatge. Així, la inversió per habitant equival a 443 euros, enfront de la Ribera d'Ebre (269 euros), el Montsià (83 euros) i el Baix Ebre (80 euros). D'aquesta manera, de les 10 localitats més ben ateses en el conjunt de les Terres de l'Ebre, cinc corresponen a la Terra Alta, situant-se en primer lloc Prat de Comte (la població més petita de la vegueria), amb una inversió per càpita de 2.192 euros.

Si observem les dades del quadre, hi ha un principi de repartiment paritari: a similar població igualtat de recursos. Localitats com Gandesa, Móra la Nova, l'Ampolla, Camarles, el Perelló i Santa Bàrbara reben 400.000 euros cadascuna, la quantitat mínima fixada en aquestes ajudes. En canvi, l'Ajuntament de l'Ampolla dobla en pressupost al de Gandesa (6,7 milions el primer i 3,4 milions el segon) o al de Móra la Nova (4,4 milions), fet que al del Baix Ebre, malgrat la població estacional, li permet disposar de més caixa per finançar la part corresponent a les seues inversions. Unes dades desequilibrades que tampoc tenen en compte -almenys entre Gandesa i l'Ampolla- altres factors com l'extensió del terme municipal o la densitat de població, quan aquesta darrera hauria de comptabilitzar en un 10 % segons el decret.

Però si el nombre d'habitants es configura com la variable principal del repartiment (70 % de la valoració), Santa Bàrbara té gairebé 700 habitants més que Gandesa o 500 més que Móra la Nova, quan totes tres reben els mateixos diners.

El cas d'Ascó

El cas inequitatiu més flagrant el tenim a Ascó, que amb una població de 1.600 habitants i un pressupost ni més ni menys que de 18 milions (pels ingressos provinents de les nuclears), el PUOSC li atorga 444.000 euros, com si per ell tot sol no pogués pagar-se voreres, carrers i il·luminària. Per contra, Horta de Sant Joan rebra 4.000 euros menys, amb un pressupost d'escassament 2,2 milions.

Tivissa, que per la seua situació geogràfica percep diners de les nuclears d'Ascó i Vandellòs, cobrarà 471.584 euros. Xifra comprensible si es té en compte la dispersió de nu-